Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА 13 жовтня 2004 року

№ 191 (3441)

ЯК УТЕПЛИТИ СЛОНА

У колажі Олексія КУСТОВСЬКОГО використано фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У Київському зоопарку розпочався опалювальний сезон

— Найтепліше в столиці живеться мавпам, опалювальний сезон у них триває... 11 місяців — цілий рік за винятком серпня, — дивує нас начальник котельні Київського зоопарку Віктор Шаповал. — Котельня до зими готова, днями закінчуємо заміну тепломереж — улітку не можна було через небувалий наплив відвідувачів. Отож усі бажаючі тепло одержать.

Але в тому-то й річ, що аж ніяк не всі місцеві «звірята» цього тепла бажають, розповідає завідувачка сектору науково-просвітницького відділу столичного зоопарку Валентина Зайцева.

(Закінчення на 3-й стор.).

ОФІЦІЙНО

«Морський старт» активізується

Американська корпорація «Боїнг» зацікавлена налагодити ще інтенсивнішу співпрацю з Україною. Про це під час зустрічі з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином заявив старший віце-президент корпорації, посол Томас Пікерінг.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

За словами прес-секретаря Голови ВР Ігоря Сторожука, американський гість високо оцінив наш нинішній економічний поступ. У свою чергу Володимир Литвин висловив сподівання, що досягнуте зростання вдасться закріпити у бюджеті 2005 року, проект якого законодавці розглянуть наступного тижня.

На думку старшого віце-президента «Боїнга», у наших країн є всі передумови для зростання комерційної активності. Зокрема, Томас Пікерінг зазначив, що у найближчі роки в рамках спільного проекту «Морський старт» Україна, за їхніми підрахунками, отримає від 80 до 100 мільйонів доларів прибутку.

«Боїнг» — один з найбільших у світі виробників пасажирських і військових літаків, комерційних і військових супутників, провідний виробник ракет-носіїв, а також найбільший підрядник Національного космічного агентства США. Компанія здійснює розробку передових технологій в аерокосмічній та оборонній галузях.

ПРОБЛЕМА

Провокаційні маневри

9 жовтня румунський прикордонний катер «Frontiera-N 34» заблокував судновий хід в районі українського каналу «Дунай—Чорне море». Таку інформацію «Голос України» отримав з неофіційних джерел. Уточнити справжній стан справ у Міністерстві закордонних справ України, на жаль, не вдалося. У приймальні керівника прес-служби Маркіяна Лубківського відповіли, що шеф зайнятий і не може відповісти на запитання кореспондента «ГУ». І ніхто, крім нього, коментувати ситуацію не буде.

Як повідомило неофіційне джерело, румунський катер став на якір посередині суднового ходу в районі 37-го кілометра біля острова Майком, де земснаряд «Євген Колодочка» проводив днопоглиблювальні роботи. Тим часом з Пассау у Вилкове каналом прямував пасажирський теплохід «Волга» Українського Дунайського пароплавства з німецьким туристами на борту.

(Закінчення на 2-й стор.).

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

На чорноморській хвилі

Певний подив викликало те, що в Києві, на майдані перед Національним палацом «Україна», де 10 жовтня звітували майстри мистецтв та художні колективи Одеської області, був, як то кажуть, повний штиль. До того ж це була неділя, багато хто за містом, і, мабуть, подумалося, треба було закликати киян на концерт, як роблять інші області.

У фойє палацу — також жодного музики чи морячка... А скромний і мовчазний напис «Мистецтво Одещини. На Чорноморській хвилі» жодним порухом не переносив на ті привабливі хвилі. Та варто було подивитися наліво-направо, і стала зрозумілою причина цієї тиші — глядачів одразу немов запросили до виставкової зали образотворчого мистецтва краю.

(Закінчення на 3-й стор.).

Фото Олександра ВАДІСА.

У НОМЕР

Миротворцям — статус учасників бойових дій

Прем'єр-міністр України Віктор Янукович і Міністр оборони Олександр Кузьмук заявили, що ті, хто з миротворчою місією побував у Іраку, одержать статус учасників бойових дій. Ця обіцянка пролунала під час зустрічі українських військовослужбовців, які повернулися на батьківщину з Іраку, **передає з Харківської області наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

За новонародженими догляд буде кращий

Житомирський обласний центр охорони здоров'я матері та дитини тепер матиме «інкубатор» для новонароджених, апарат для ультразвукового обстеження, гемокоагулятор та інше складне медичне обладнання на суму понад один мільйон сто тисяч гривень. Створили цей медичний заклад на початку року для надання допомоги жінкам з порушеннями репродуктивного здоров'я, ускладненим перебігом вагітності. За перші дев'ять місяців тут прийняли 2120 пологів, **повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.**

Пішки морем не підеш

Севастопольські студенти за підтримки «Спілки молодих держслужбовців», усіх молодіжних організацій міста добилися, врешті-решт, запровадження пільгового проїзду на морському транспорті.

З початку нового навчального року вони не раз писали звернення до міськради і міськдержадміністрації, пікетували приміщення владних структур. І домоглися свого: за рішенням міськради з бюджету Севастополя виділено 100 тисяч гривень на придбання пільгових студентських проїзних квитків, **повідомляє наш власний кореспондент Світлана КАЛИНОВСЬКА.**

Коротко про важливе

Вчора

■ Відкрився II з'їзд токсикологів України.

Сьогодні

■ У столичному Музеї мистецтв імені Ханенків відкриється виставка живопису Марека і Дороти Сас (у рамках року Польщі в Україні).

■ Патріарх УГКЦ Любомир Гузар дав у Києві прес-конференцію з приводу Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви.

Завтра

■ В УНІАН відбудеться прес-конференція на тему «Диспорт — перший зареєстрований в Україні препарат для корекції мімічних зморщок обличчя».

Вітаємо!

Указом Президента України відзначено державними нагородами групу ветеранів та активістів українського футболу. Серед лауреатів — спортивний оглядач газети «Голос України» Віктор Браницький. Він удостоєний медалі «За працю і звитягу».

Додаток до постанови Центральної виборчої комісії від 28 вересня 2004 року № 712

Роз'яснення Центральної виборчої комісії щодо заборони надання виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей у період проведення виборів Президента України 31 жовтня 2004 року

Центральна виборча комісія як постійно діючий колегіальний державний орган, який відповідно до своїх повноважень забезпечує дотримання передбачених Конституцією України та Законом України «Про вибори Президента України» принципів і засад виборчих процедур, передбачених цим Законом, звертається до всіх суб'єктів виборчого процесу з роз'ясненням вимог частини шостої статті 64 Закону України «Про вибори Президента України» щодо заборони надання виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей у період проведення виборів Президента України 31 жовтня 2004 року.

Центральна виборча комісія роз'яснює, що у разі встановлення судом фактів надання виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, що супроводжуються закликами, пропозиціями голосувати чи не голосувати за певного кандидата на пост Президента України або згадуванням його імені, вважається підкупом виборців або членів виборчих комісій кандидатом на пост Президента України, його довіреною особою, посадовою особою партії, яка висунула кандидата на пост Президента України, а також на прохання кандидата або за дорученням кандидата або партії, яка його висунула, — іншою особою, і тягне за собою оголошення попередження кандидату на пост Президента України. Рішення Центральної виборчої комісії про оголошення попередження кандидату на пост Президента України чи партії оприлюднюється в державних засобах масової інформації.

Крім цього, Кримінальним кодексом України передбачена кримінальна відповідальність за перешкоджання насильством, обманом, погрозами, підкупом або іншим чином вільному здійсненню громадянином права обирати і бути обраним Президентом України, порушення таємниці голосування під час проведення виборів та за неправомірне використання виборчих бюлетенів, підлог виборчих документів або неправильний підрахунок голосів чи неправильне оголошення результатів виборів.

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори Президента України, підлягають кримінальній, адміністративній та іншій відповідальності в порядку, передбаченому законодавством України.

Секретар Центральної виборчої комісії В. ЗАВАЛЕВСЬКА.

Фонд державного майна сьогодні знову виставить на конкурс 25,35% акцій ВАТ «Завод «Ленінська кузня»

ПОЛІТИКА

Здоров'я дітей потребує коштів. Але в чиїх кишенях вони опинилися?

На таке запитання шукали відповідь народні обранці під час дня уряду в парламенті.

Цього року в дитячих оздоровчих закладах побувало понад 2,5 мільйона підлітків, тобто майже половина дітей шкільного віку. Такі дані оприлюднила міністр у справах сім'ї та молоді Валентина Довженко, яка звітувала «Про підсумки оздоровлення дітей влітку 2003-го та заходи Кабінету Міністрів щодо організації відпочинку та оздоровлення дітей влітку 2004 року». Насамперед, зазначила В. Довженко, оздоровлювалися діти соціально уразливих категорій. Держава для цього витратила більш як півмільярда гривень. Водночас, додала міністр, щоб стимулювати суб'єктів господарської діяльності організовувати оздоровлення дітей, підприємствам було надано низку пільг, зокрема, на податок на додану вартість, на прибуток тощо.

Не вдалося, щоправда, уникнути й недоліків. Так, під час перевірки у деяких областях виявлено порушення санітарних норм в організації харчування дітей. Деякі керівники закладів недостатню увагу приділяють охороні життя та здоров'я дітей. Це призвело до нещасних випадків і загибелі дітей. Так, у 2004 році було зафіксовано три таких випадки.

Зрозуміло, оздоровниці — чи не найпривабливіші об'єкти приватизації, це вже давно ні для кого не секрет. Однак, як повідомила міністр, протягом 2003—2004 років не було приватизовано жодного зі 180 санаторно-курортних дитячих оздоровчих закладів. Натомість відновлено роботу 26 таких закладів.

Дещо інша думка у голови парламентського Комітету з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму Катерини Самойлик. Зокрема, вона зазначила, що, попри неодноразове декларування здешевлення путівок на оздоровлення дітей, уряд цього року обклав їх податком на додану вартість. Лише завдяки рекомендаціям ВР цю норму було скасовано, але запізно, бо путівки розкупили. Траплялися випадки, коли продукти до оздоровчих закладів потрапляли через фірми-перепродувачі.

Отож Катерина Самойлик поставила запитання: оздоровча кампанія необхідна для дітей чи для збагачення нечесних ділків. І додала: «Нам слід запитати у себе, чи справді ми зробили все для належного оздоровлення дітей, які цього потребують».

Олена ГОРБУНОВА.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Бюджет–2005 з позиції аграрників

У ГРУПАХ І ФРАКЦІЯХ

Народні депутати члени фракції Народної аграрної партії України під час презентації проекту закону «Про Державний бюджет України на 2005 рік» голосували за його прийняття до розгляду Верховною Радою.

Під час обговорення законопроекту керівник фракції Михайло Гладій наголосив, що фракція підтримає держбюджет, запропонований урядом, за умови виділення у 2005 році на відродження села не менш як 9,2 млрд. гривень, з яких 7,4 млрд. треба спрямувати на розвиток сільського виробництва та аграрної освіти. Адже Верховна Рада визначила 2005-й роком пріоритетного фінансування аграрного сектору економіки і соціальної сфери села. А це потребує щорічно не менш як 10 відсотків загальних видатків державного бюджету країни.

Для поглибленої роботи над законопроектом і підготовки відповідних пропозицій фракція НАПУ створила спеціальну робочу групу, яку очолив народний депутат Сергій Касьянов. Задля досягнення мети було запропоновано кардинально змінити ідеологію державної підтримки АПК: не розпорошувати кошти на малоефективні заходи і програми, а максимально сконцентрувати фінансову допомогу сільгоспвиробникам із розрахунку на гектар посівів чи на одиницю продукції. Було підтримано пропозиції уряду щодо подальшого здешевлення кредитів для сільгосптоваровиробників, фінансової підтримки селекційної та племінної роботи, інших важливих програм. Саме за такими схемами здійснюється державна підтримка аграріїв у переважній більшості країн світу.

Аграрна фракція визнала також за доцільне видатки бюджету-2005 у сумі 1,2 млрд. гривень спрямувати Пенсійному фонду на компенсацію витрат, понесених під час застосування закону про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування товаровиробників — платників фіксованого сільськогосподарського податку.

Робоча група вивчає нині пропозицію уряду щодо спрямування 800 млн. гривень на газифікацію сільських населених пунктів через НАК «Нафтогаз України» в рахунок повернення боргу 2000 року за транзит природного газу і схильна заперечити проти механізму надання коштів. Замість цього фракція рекомендуватиме кошти в сумі одного мільярда гривень на будівництво і реконструкцію об'єктів соціальної сфери села за рахунок загального фонду бюджету. Визнано також за доцільне запропонувати Верховній Раді за аналогічним принципом виділити 200 млн. гривень на часткову компенсацію вартості при купівлі складної сільськогосподарської техніки.

Олексій МІЩЕНКО.

ПРОБЛЕМА

Провокаційні маневри

(Початок на 1-й стор.).

Неодноразові спроби екіпажу «Волги» і лоцмана-оператора Центру регулювання руху суден «Вилкове» зв'язатися з румунськими прикордонниками не мали успіху. «Frontiera» так і не відгукнулася. Теплохід «Волга» був змушений змінити курс і, наражаючись на небезпеку, пройти за межами суднового ходу. Під час цього зброю румунського катера було демонстративно спрямовано в бік пасажирського судна.

Тим часом партія «Відродження» розповсюдила заяву, в якій «рішуче засуджує брудні спроби Румунії перешкодити суверенному праву України на відновлення власного суднового ходу транс'європейського значення». «Політика, яку проводить Бухарест щодо дезінформації світової громадськості, є аморальною, і такою, що не відповідає принципам міжнародних відносин та співробітництва», наголошується у документі. Відкритість Києва у висвітленні відновлення суднового ходу «Дунай—Чорне море» змінюють ставлення до цього проекту з боку міжнародної спільноти, проте офіційна позиція Румунії у цьому питанні «набуває форм, що суперечать духу добросусідства». «Румунські прикордонні катери разом з іншими румунськими суднами без пізнавальних знаків переміщують навігаційні буї та проводять провокаційні маневри в місцях днопоглиблювальних робіт... Крім того, попри неодноразові попередження, румунська сторона продовжує засипати українську частину русла Дунаю ґрунтом, що його вивозять з території Румунії», стверджують автори заяви.

АКЦІЇ

Голодують. Бо не хочуть «їсти»... обіцянки

Освітяни Львова проводять чергову акцію протесту — безстрокову голодовку

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Посинілі від холоду вчительки середньої школи № 53 Галина Коваль та Любомира Копильчак одразу ж попередили, що ця акція — не політична, а суто економічна. Освітяни не хочуть «ковтати» чергових обіцянок, вони не контактують із жодним з виборчих штабів.

Учителі апелюють до чинного уряду і домагаються виконання рішень суду. Освітяни нині розділилися на три категорії: ті, що згодні чекати п'ять років обіцяної виплати заборгованостей; ті, що виграли суди і вже отримали свої гроші. І ті, що виграли, але так і не дочекалися виконання рішень суду. Власне, останні й вдалися до радикальних кроків: одягнули білі пов'язки і розіпнули намети з гаслами: «Голодний учитель сьогодні — держава без майбутнього завтра». Загалом, за словами лідера незалежної профспілки учителів Андрія Соколова, освітяни Львова виграли судові позови на суму 17 мільйонів гривень, із них виплачено лише п'ять.

Понад сто вчителів зголосилися взяти участь в акції. Вони пишуть заяви на короткочасні відпустки за власний рахунок.

Галицький районний суд ухвалив рішення про незаконність акції, яка, мовляв, заважає руху транспорту, дарма що намети розташовані на тротуарі. Натомість учителі показали судовиконавцям свої документи — судові рішення про виплату заборгованостей, які не виконуються роками.

Учитель Василь Заїка вже вдруге голодує. Після першої акції, пояснює він, була підписана угода про виділення і виплату коштів із міського бюджету, але...

— Цього разу до нас приходив начальник обласного управління освіти Михайло Брегін. Прочитав і сказав: «Що це за угода? Мого підпису тут немає...»

Учителі мають намір по черзі голодувати, допоки не розпочнеться виконання рішень судів, тобто виплати.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

СПІВРОБІТНИЦТВО

Київ і Москва готуються спростити перетинання кордону

Такий порядок можна запровадити вже з наступного року, вважає Прем'єр-міністр України Віктор Янукович. Відповідні документи готує спільна група експертів.

Про це прем'єр розповів у вівторок на зустрічі з прикордонниками та митниками на міжнародному автомобільному пункті пропуску «Гоптовка». Він розташований на кордоні України з Росією на трасі Сімферополь — Москва за 30 км від Харкова. **Як повідомляє «Інтерфакс-Україна»**, з середини 2003 року на «Гоптовці» застосовується експериментальна спрощена технологія перетинання кордону, унаслідок чого тут майже немає черг.

Як повідомлялося, Київ і Москва домовилися до грудня 2004 року підготувати пакет міжурядових угод, спрямованих на полегшення взаємної торгівлі та переміщення товарів і людей через спільний кордон. Водночас уже з 1 січня наступного року в'їжджати на територію Росії громадяни України зможуть лише за закордонними паспортами.

Вибори–2004

Центральна виборча комісія України вже зареєструвала 1108 офіційних спостерігачів від іноземних держав і міжнародних організацій.

* * *

До 14 жовтня коаліція громадських організацій «Свобода вибору» перевірить списки виборців на одній виборчій дільниці кожного з 225 виборчих округів.

* * *

США додатково профінансують ще тисячу спостерігачів із європейських країн на виборах Президента України. Про це в Донецьку заявив Надзвичайний та Повноважний Посол США в Україні Джон Хербст.

* * *

Учора в УНІАН директор Інституту масової інформації С. Таран розповів про доступ кандидатів до ЗМІ, а шеф-редактор журналу «Політична думка» В. Полохало та директор Інституту глобальних стратегій В. Карасев окреслили можливі політичні сценарії та технології на останньому етапі президентських перегонів та після них.

* * *

Голова ЦВК Сергій Ківалов поінформував Президента України Леоніда Кучму про заключний етап підготовки до проведення виборів. Зокрема, про завершення процесу формування дільничних виборчих комісій (їх в Україні — понад 33 тисячі) і виборчих дільниць за кордоном.

* * *

Рада Європейського союзу з питань загальних справ і зовнішніх відносин закликала Україну провести чесні і прозорі вибори.

За повідомленнями власних кореспондентів та інформагентств.

Вулична коридорна політика

ФАКТ І КОМЕНТАР

З 15 жовтня Нацбанк змінює правила валютообмінних операцій. Вони стають жорсткіші

Якщо пам'ятаєте, Нацбанк до такого радикального заходу по відношенню до безготівкового курсу вдавався в період інфляційної нестабільності. І це цілком виправдало себе. Судячи з рішення і змін в Інструкції НБУ про порядок організації і здійснення валютообмінних операцій на території України, назріла потреба увійти у свого роду валютний коридор ще раз. Чому, ми вже зазначали. Зовнішні і внутрішні цінові подразники, помножені на передвиборну грошову нестримність Кабінету Міністрів, посіяли стійкі інфляційні очікування, зокрема — у банківській сфері. В останнє Нацбанк, схоже, не вірив. Коли у другій половині вересня на стрімкову ринку стрімко зріс курс американського долара, він списав це на сезонні особливості курсових коливань, дозволивши комерційним банкам продавати валюту, закуплену на міжбанківському ринку і зосереджену на депозитах. Простіше кажучи, відкрив шлюз між безготівковим і готівковим ринками. Проте 1,5-відсотковий податок з купівлі-продажу безготівкової валюти та недовіра банкірів до політики уряду майже не зрушили курс американського долара на купівлю з місця. Безперечно, норма постанови НБУ «Про продаж НБУ готівкової іноземної валюти...», яка обмежує коливання курсу купівлі і продажу іноземних валют першої групи класифікатора двома відсотками проти офіційного курсу, це зробить. Крім того, документом передбачено, що банк або фінансова установа мають право лише один раз змінювати встановлені на початок робочого дня курси купівлі-продажу іноземної валюти. Але населення вже проходило курсом коридорної політики. Коли його не задовольняли обмінники, воно вдавалося до послуг міняйл і за валюту діставало дірку від бублика. Між рядками постанови прочитується рішучий намір Нацбанку запобігти такому розвитку подій валютними інтервенціями. Нині їх достатньо для того, щоб забезпечити курс купівлі долара за 5,32—5,35 гривні, але що гучніше лунає поголос про інфляційний стрибок після виборів, то швидше вичерпуватимуться валютні резерви країни. Однак поки що це один з небагатьох серйозних ринкових інструментів, який працює на зміцнення курсу національної валюти. На жаль.

Сергій ВЛАД.

СПОРТ

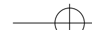
Ювілей відзначать біля Евересту

Свою чергову гімалайську експедицію ентузіасти екстремального спорту присвячують 110-й річниці українського футболу. Керівник групи спортивний телекоментатор Валентин Щербачов розповідає:

— Це вже п'ятий поспіль наш похід до Гімалаїв. Цього разу на захмарних висотах, на льодовиках зіграємо з місцевими мешканцями — представниками високогірної народності шерпа — матч на честь славної історичної дати українського спорту.

Отже, події відбуватимуться в районі Евересту. Імпровізований майданчик обрали на сніговому хребті (висота 6 500 м). Там піднімемо прапори України, ФФУ, ФК «Динамо» (Київ). У Непалі, що хоч і переживає бурхливий період своєї історії, на українців завжди чекають. Тим паче що футбол (нехай екстремальний) виконує ще й миротворчу функцію. Результати чотирьох попередніх футбольних експедицій — три перемоги гостей і одна нічия.

Охоче називаю наших партнерів (команду ВУСА ТРК «Спорт-Україна» завжди підтримують вірні друзі) — Перший національний телеканал, «Голос України», «Спортивна газета», «Робітнича газета», «Факти», журнали «Футбол», «Олімпійська арена», «Команда плюс» і, звичайно, ФФУ та ФК «Динамо» (Київ).

Як утеплити слона

У Київському зоопарку розпочався опалювальний сезон

(Початок на 1-й стор.).

Звичайно, «мерзляків»—мешканців півдня тут вистачає. Геть не хочуть розуміти принадність української зими південноамериканці — ягуар і червоний ібіс, африканці — леопард і смугастий мангуст (найближчий родич рікі-тікі-таві). Ховаються від неї, як чорт від ладану, саванна зебра на кличку Антошка, камерунські кізки, в'єтнамські вислобрюхі свині (неправильні, скажу я вам, якісь свині — хоч скільки їх годуй, сало не наростає), індійські антилопи нільгау, австралійські ібіс і кенгуру.

Туди ж і південнокитайські олені Давида, малайські ведмеді, шаблерогі орікси, слон, бегемотиха і навіть ватуссі — червоно-коричневий бик з розкішними рогами, який у деяких племен на своїй далекій батьківщині вважається священною твариною. Що вже там казати про фламінго, папуг та інших. Для них обладнано теплі зимівники.

Інша річ пелікани! Хоча до «етнічних українців» їх не віднесеш, перших морозів ці птахи воліють дочекатися на свіжому повітрі. Рожевий і кучерявий пелікани з таким завзяттям змагаються у виробляннi на льоду піруетів — будь-який фігурист позаздрить!

А, подумати тільки, африканський страус! Зимує він, звичайно, у спеціальному приміщенні. Але спробуй-но позбавити його ранкової пробіжки по свіжому сніжку!

Маленька відвідувачка екзотаріуму турбується: чи тепло екзотичній тваринці?

Найбільше дивує верблюд. Здавалося б — тропічний мешканець, «корабель пустелі» і так далі. Але при цьому й українська зима для нього ніщо! Того й дивись складе конкуренцію оленям Санта-Клауса в рейсах з Лапландії.

Пінгвінам Гумбольдта зима — мати рідна. Кататися по снігу і ниряти в крижану воду для них — найбільший кайф. Сусід пінгвінів на острові звірів усурійський тигр Іван теж обожнює прохолоду і не проти покачатися по сніжку — тепла шерсть і товстий шар підшкірного сала дозволяють. Зимувати у відкритому вольєрі планує ще одна кішка — невгамовна рись.

Готуючись до зими, одягли нові шуби лисиці, перелиняли, ставши гарними і пухнатими, європейські зубри і північноамериканські бізони. Не лякають наші морози й ламу — на її батьківщині, у високогір'ях Перу, Болівії і Чилі, з їх холодними пронизуючими вітрами, нітрохи не комфортніше.

А от як, коли ми повз нього проходили, голосно ревів. Мовляв, розсмішили, хочете знати, що таке справжня зима, приїжджайте до нас — на Памір, у Тибет чи Гімалаї!

Коні Пржевальського, шляхетні й плямисті олені бравадних реплік не кидали, але холоду, схоже, теж не бояться.

Білощока казарка, полярний гусак та інші «жителі півночі» залишаться на ставках — щоб вода не замерзала, її «підживлюватимуть» повітрям. Прямо скажемо, хитрують дикі качки — ще недавно вони летіли зимувати в теплі краї, а тепер зрозуміли, що це зовсім не обов'язково — вода і смачний обід знайдуться й у зоопарку.

А от болотні черепахи чекатимуть приходу весни, закопавшись у мул.

Цікава ситуація з ведмедями — з'ясовується, ні в яку сплячку вони не впадають. Бо сплячка — це коли знижується температура тіла і зменшується кількість серцебиттів. А в клишоногих — просто глибокий зимовий сон, дуже, до речі, чуйний. У відлигу вони прокидатимуться і поглинатимуть свій спеціальний зимовий раціон.

— Та й узагалі, — закінчуючи нашу екскурсію зоопарком, підсумовує Валентина Зайцева, — багатьом тваринам, а особливо птахам, узимку страшний не так холод, як голод. Наприклад, 80 відсотків синичок гине саме через голод. Отож не полінуйтеся повісити біля свого будинку годівничку — мало того що добру справу зробите, то ще й море задоволення отримаєте.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На чорноморській хвилі

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

(Початок на 1-й стор.).

А далі — ще цікавіше: суцільні виставки у вестибулях та холах першого й другого поверхів, розмаїття унікальних мистецьких витворів дорослих і дітей. Тож і перед початком концерту-звіту, і в антракті особливо велелюдно було біля моря експонатів дитячих художніх та мистецьких шкіл, дивовижних робіт студентів і випускників художньо-графічного факультету Південноукраїнського університету ім. К. Д. Ушинського. Неабиякий інтерес викликав дуже цікавий декоративний розпис учнів школи Ростислава Палецького з села Троїцьке Любашівського району.

Після вступних слів віце-прем'єр-міністра України Дмитра Табачника, зачитання ним привітання учасникам звіту Президента України Л. Кучми і голови Одеської обласної державної адміністрації Сергія Гриневецького гладачам одразу запропонували театралізовану дію «Ми — козацького роду». Її автори Роман Бродавко, Роман Козак та Юхим Коган, виконавці промовисто відтворили події далекої минувшини з історії Одеси.

Затим на сцені тривалий час домінували солісти Одеського державного театру опери та балету. І що не виконавець, то лауреат якогось конкурсу. Приміром, монолог Богдана з опери «Богдан Хмельницький» виконав лауреат міжнародного конкурсу співаків у Братиславі (перша премія) та міжнародного конкурсу ім. М. Лисенка, також перша премія, Станіслав Трифонов. За ним — цілий букет лауреатів різних міжнародних конкурсів — Тетяна Спаська, Ольга Рожевич, Ірина Чабан, Сергій Доценко, Денис Недак, Руслан Зіневич. Якщо є чим пишатися, то чому б і ні!

Фрагмент з виступу театру опери та балету

А що і в філармонії є достойні виконавці, довела лауреат міжнародного конкурсу Юлія Масович, яка майстерно виконала «Дніпровський вальс».

За класичними творами прозвучало кілька українських народних пісень. А потім глядачів запросили на одеське весілля. Велике театралізоване обрядове дійство «На Одещині — весілля» захопливо виконали кілька національних ансамблів. А на Одещині, до речі, проживають представники 133 національностей.

Друге відділення концерту розпочалося, можна сказати, вже справжнім тріумфом Національного одеського філармонійного оркестру. Уточню, в назві не помилка —філармонійний — то офіційна його назва. Музикантів підняли з оркестрової ями. Затамувавши подих, слухали присутні в залі хвилюючий фрагмент симфонічної поеми Ф. Ліста «Мазепа». Цікаво, що диригував оркестром заслужений артист України, американець за походженням Хобарт Ерд.

На іншу хвилю сприйняття переніс глядачів джазовий «колаж» лауреата кількох конкурсів джаз-оркестру Одеського училища мистецтв і культури.

Окрасою звіту, звичайно, був «Чарівний світ оперети». Фрагменти популярних мюзиклів та оперет засвідчили: Одеський театр музичної комедії ім. М. Водяного — то справжня оперета! І як багато втратив би звіт, якби цей театр не запросили до участі в ньому.

Серед інших колективів чи не найпомітнішими були жіноча група ансамблю танцю «Сузір'я» і вокальна група «Водограй». Саме вони та ансамбль бального танцю «Біла акація» завзято й захопливо виконали вокально-хореографічну композицію «Ми — молоді».

Як і без опери та оперети не міг, мабуть, бути повноцінним звіт, так і без одесита, народного артиста України Миколи Свидюка.

Співає Ольга Оганезова

Пісні, виконані ним на його музику «Рідна Одеса моя» і «Україно моя» разом з хоровим колективом філіалу Південноукраїнського педагогічного університету, були чудовим і могутнім гімном Одесі й Україні. Видається, фінальна пісня «Ми — українці», яку виконали заслужена артистка України Ольга Оганезова та всі учасники концерту, вже була перебором...

Залишається лише назвати тих, хто підготував звіт. Це художній керівник, головний режисер-постановник заслужений діяч мистецтв України Юрій Петренко. Готували звіт також Юхим Коган, Тетяна Подерська, Роман Козак та Валерій Черніс і інші. Що примітно — серед керівників творчої групи не було представників обласної адміністрації і начальника обласного управління культури. Вочевидь, в Одесі по-творчому — без адміністративного тиску — підійшли до свого мистецького звіту...

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Фото Оександра ВАДІСА.

ФОРУМИ

Трипілля. Культура? Цивілізація!

Суперечки навколо визначення історичного феномена, що існував на території України з п'ятого по третє тисячоліття до нашої ери, стали, мабуть, єдиною темою розбіжностей між учасниками Міжнародного конгресу «Трипільська цивілізація», що відбувся в Києві. Розбіжності ці, утім, стосуються більше питання термінології. Прихильники суворого академізму вважають, що суспільство можна назвати цивілізацією лише за наявності доказів існування писемності та цілком сформованої держави. Чи була в трипільців держава? Прямих доказів поки що не виявлено. Але це не означає, що її не було. З другого боку, реалії початку третього тисячоліття свідчать про те, що не будь-яке суспільство, яка має писемність і розгалужену бюрократію, можна назвати не лише цивілізованим, а й культурним. Прикладів цього в новітній історії — безліч.

Сучасне бачення проблеми передбачає ширший підхід. Критеріями цивілізації більш логічно вважати рівень гуманітарного та технологічного розвитку суспільства. У цій сфері в ті, та й у пізніші, часи повторити досягнення трипільців вдалося небагатьом. До них належать розвинена сільськогосподарська система, поділ праці, металургія, багата духовна спадщина, усю глибину якої нам ще треба осягнути.

Окрім того, результати роботи Марко Мерліні з Рима, озвучені в його доповіді, мають поставити крапку в питанні про існування писемності у наших далеких предків. Дослідивши трипільські символи за методиками, що застосовуються в лінгвістиці, італійські вчені дійшли однозначного висновку: це — піктографічна писемність. Ні розшифрувати, ні прочитати її поки що не вдалося. Незрозуміла також сфера її застосування. Можливо, вона використовувалася винятково в ритуальних цілях. Проте основний прорив усе-таки зроблено. Те, що трипільці вміли писати, — доведений факт. Цілком можливо, що з часом удасться пролити світло і на політичний устрій їхнього суспільства. А поки що цілком логічне припущення про необхідність існування в багатотисячних поселеннях адміністративно-владних структур чекає на науковий доказ. Але вже нині очевидно, що трипільська культура мала всі основні риси цивілізації.

Інтенсивний обмін інформацією, що відбувся під час конгресу, на думку багатьох його учасників, дасть змогу розглянути проблему в ширшому контексті розвитку Давньої Європи, однією з основних складових якої була трипільська цивілізація.

Олег ДЕНИСОВ.

На знімку: ритуальна фігурка трипільської жінки з колекції «Платар».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

АКТУАЛЬНО

Крим буде з водою

Півострів досі залишається одним з найменш забезпечених водою регіонів. Через її відсутність чимало сіл і селищ роками перебувають на межі виживання. Незважаючи на те, що нинішня потреба автономії становить два мільярди кубів, поверхневі джерела дають 9,5 відсотка, підземні — 6, останню воду видає збудований ще в 60-х роках минулого століття зношений Північно-Кримський канал, припинити втрати дорогоцінної акви стає дедалі важче. Якщо на господарсько-побутові потреби сьогодні населення міст витрачає за добу 305 літрів води, то сільська система водопостачання, де не вистачає техніки й спеціалістів, 363 артезіанські свердловини непридатні для пиття зовсім, уже втратила систему управління. Ускладнює ситуацію й те, що населення не в змозі платити за воду в повному обсязі. Тарифи на селі вищі, а зарплати нижчі, ніж у місті. За якістю вода нікудишня.

Розв'язати водну проблему посушливого півострова можна, запевнив голова уряду автономії Сергій Куніцин. Потрібно лише, щоб чиновники на місцях не сиділи склавши руки. Їм слід якнайшвидше розробити комплексні програми розвитку водного сектору, передбачити кошти в місцевих бюджетах, зробити самоокупними тарифи, але водночас не мають постраждати люди.

Крим без води не залишиться. Три мільйони гривень уже виділила Рада міністрів автономії за дорученням уряду України для фінансування програми «Кримське джерело». На ці кошти купують насоси, прокладають десятки кілометрів труб, відновлюють свердловини. Реалізують програму під контролем громадськості. Відповідна постанова кримського уряду передбачає нагальну реконструкцію мереж водопостачання в селах Бахчисарайського, Ленінського, Красногвардійського, Нижньогірського та інших районів.

Невдовзі буде введено в дію водоочисні споруди на Керченському півострові й свердловини в Роздольненському районі, резервуар-накопичувач в селі Українка Сімферопольського району. Водонапірні башти в Совєтському районі замінюють на нові. Для досягнення водного благополуччя кожен регіон отримає в середньому від 100 до 300 тисяч гривень. Сам на сам з безводдям люди не залишаться.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Цукроварні зупинили роботу — немає сировини

УРОЖАЙ-2004

Дев'ять із 23 цукрозаводів Вінниччини припинили виробництво цукру через відсутність сировини. Дощі, які пройшли минулого тижня, паралізували техніку, тому майже у всіх районах буряки почали копати вручну.

Як повідомили в облуправлінні сільського господарства і продовольства, у такий спосіб зібрано урожай на трьох тисячах гектарів. І немає іншого виходу, адже прогноз на нинішній тиждень знову невтішний — дощі та ще й заморозки. Тому передбачаються неминучі втрати на плантаціях. Поки що впорано лише 39 відсотків загальної площі, зібрано 1 мільйон 100 тисяч тонн коренів. Урожай кращий, ніж торік: на круг виходить по 239 центнерів, але... На працюючих цукроварнях залишився запас сировини на три-чотири дні роботи.

Область уже зібрала 70 тисяч тонн солодких коренів. Але чи вдасться досягти прогнозованого показника — 250 тисяч тонн цукру — фахівці не впевнені. А втрати від зупинки і відновлення роботи лише одного цукрозаводу очевидні — від 400 до 500 тисяч гривень, уточнили в обласній асоціації «Поділляцукор».

Віктор СКРИПНИК.

Завалилася гімназія

Позапланові канікули розпочалися в учнів Підгаєцької гімназії на Тернопільщині. Одне крило приміщення, якому вже 100 років, завалилося. На щастя, обійшлося без жертв, бо заняття проводили в іншому крилі. Кілька місяців тому експерти визнали приміщення аварійним. Вирішили зміцнити фундамент, який спочатку був розрахований на один поверх, а витримував три. Коли почали розбирати завали, жахнулися: діри у стінах були такі великі, що все могло закінчитися гірше. Тепер місцева влада шукає варіанти розміщення гімназії, а їх не так багато в маленькому місті. Голова райдержадміністрації Михайло Левицький обіцяє, що діти навчатимуться в першу зміну. Підгаєцька гімназія з поглибленим вивченням іноземних мов входить до трійки найкращих гімназій області, в неї давні традиції, які тут шанували й розвивали. А через рік-півтора в Підгайцях буде сучасна гімназія із спорткомплексом і басейном. Уряд обіцяє допомогти.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

КОРУПЦІЯ

Собі, рідному

Себе, кажуть, любити треба. Деякі луганські чиновники такою увагою і повагою користуються в самих себе, що часом забувають звірити свої дії із законом України. Йдеться про призначення різного роду винагород за «ратну працю». Один чиновник, наприклад, сам виписував собі премії й одержав таким чином біля чотирьох тисяч гривень. Часто надмірністю почуттів до самих себе грішать голови або головні бухгалтери селищних і сільських рад, що призначають премії чи матеріальну допомогу, не погоджуючи це на сесії ради. Розміри незаконно призначених винагород начебто й невеликі — від 100 до 200 гривень, але ж дуже часто вони повторюються.

З'ясовується, у нинішньому році притягнуто до відповідальності відповідно до Закону України «Про боротьбу з корупцією» здебільшого державних службовців V—VII категорій (міські й сільські ради). Правоохоронці пояснюють це тим, що значна частина виявлених правопорушень так чи інакше пов'язана з розподілом або передачею в оренду земельних ресурсів. Одні керівники помиляються, інші —спокушаються.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Енвер ЦКІТІШВІЛІ: «Потрібно відмовитися від латання дір»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ»

Енвер Омарович ЦКІТІШВІЛІ, народний депутат України по 106-му виборчому округу (Луганська область), народився 1961 року в Алчевську на Луганщині. Закінчив Комунарський гірничо-металургійний інститут. До обрання до парламенту очолював ВАТ «Алчевський металургійний комбінат». Безпартійний. Член комітету ВР з питань промислової політики і підприємництва. Депутатська група «Союз».

— Скажіть, наскільки змінилися ваші погляди на політику й економіку нашої країни після одержання депутатського мандата?

— Мої погляди мінялися залежно від того, що відбувалося у сфері економіки країни. Коли працював керівником великого металургійного підприємства, я наївно думав, що воно — головне для країни, тому всі інтереси держави повинні зосередитися винятково на Алчевському комбінаті.

Але, прийшовши до парламенту, зрозумів: існують проблеми і в інших сферах нашого життя, і їх треба терміново вирішувати. Потрібно відмовитися від латання дір (а ми це робили 13 років) і кинути всі сили на конкретну роботу, спрямовану на позитивні зміни в економіці і соціальному житті громадян України.

— Чи треба розуміти, що одним із позитивних моментів цієї конкретної роботи ви вважаєте продаж і передання підприємств чорної металургії в приватні руки?

— Так, вважаю, що держава чинить правильно. Життя вже довело, що таке складне виробництво може купити тільки той, хто знає, як правильно, ефективно його використовувати. З другого боку, продавши, зокрема, Дніпровський металургійний комбінат, держава має додаткові кошти для реанімування вугільної промисловості. Адже вугілля — то сотні маленьких шахтарських міст і селищ.

— ...які вже вимерли чи вимирають...

— На жаль. До речі, коли я знайомився з генеральним планом забудови Донбасу радянських часів, то звернув увагу на одну дуже важливу деталь. Виявляється, сорок років тому радянська влада не розраховувала на довговічність шахт. Скажімо, у Брянці вугілля розташовувалося так, що його вистачило б лише на 15—20 років. Тому серйозних капіталовкладень у розвиток і виробничої, і соціальної сфер радянський уряд не робив. Тому вугільній промисловості сьогодні треба приділити найпершоряднішу увагу.

— Енвере Омаровичу, ви завжди більше говорите про металургію, аніж про свої депутатські обов'язки. Напрошується висновок: виробництво вам ближче, ніж робота в парламенті. Це так?

— Почасти маєте рацію. Судіть самі: на Алчевському металургійному комбінаті я пропрацював 22 роки. Пройшов усі сходинки і, як то кажуть, дослужився до генерального директора. На виробництві я займався конкретними справами.

У парламенті працюю тільки два роки. Іноді, зізнаюся, важко зрозуміти, що відбувається у сесійній залі. Я не підтримую тих депутатів, котрі задовольняють свої політичні амбіції за допомогою сили й тиску.

— В такому разі, яку конкретну роботу ви провели у парламенті?

— За моєї особистої участі в країні запроваджено мито на вивезення металевого брухту. Крім того, я розробив законопроект про пільгове пенсійне забезпечення для певних категорій працівників чорної металургії.

— Якось ви сказали, що ви — не найкращий депутат українського парламенту. Кокетували?

— А ви не помітили в моєму зізнанні частки іронії? Так, я — не найкращий депутат, бо не барикадую трибуну ВР, не кидаюся в бійку, сплю вдома, а не в сесійній залі.

— Ви отримуєте багато листів виборців. У яких випадках не можете допомогти людині?

— Коли читаю скарги на стан комунального майна, зізнаюся, сприймаю їх спокійно. Розумію, що проблеми з'явилися почасти через погане фінансування, почасти через недбалість керівників. Але це все можна виправити. Інша справа, коли мені пише молодий інвалід, назавжди прикутий до ліжка, — тут уже емоції стримати важко.

Життя наших людей налагоджується і, здавалося б, потік листів до депутата мав би зменшитися. Але все навпаки: звернень стало набагато більше. І можу пояснити, чому. Повертається віра до влади, і це — добрий знак.

— Ви маєте грузинські корені?

— Так. Мій дід був лікарем, прадід — священиком, служив у монастирі. Мої батьки в 30-х роках приїхали на Донбас. Батько — грузин, мати — росіянка. За характером я вдався у батька, зовні схожий на матір. А оскільки народився і виріс в Україні, на Донбасі, то це моя батьківщина, виходить, я — українець.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Шукачі бурштину руйнують ліси Рівненщини

Як зупинити несанкціонований видобуток рідкісного каменю?

Відтоді, як у кількох районах Рівненщини геологи розвідали поклади рідкісного зеленого бурштину, поліщуки цілими сім'ями взялися за цей підпільний промисел. Риють не лише лопатами, орудують навіть мотопомпами.

Як повідомив виконувач обов'язків начальника УМВСУ в Рівненській області полковник міліції Федір Бортняк, нинішнього року співробітники спеціальної міліції провели понад півсотні рейдів, затримали 32 бурштиношукачів, вилучили майже 40 кілограмів бурштину; за фактом незаконного видобутку сонячного каменю порушено 29 кримінальних справ, 9 осіб притягнуто до кримінальної відповідальності.

Та заборонами чи покараннями ситуацію із незаконним видобутком сонячного каменю не змінити.

Голова Рівненської облдержадміністрації Микола Сорока, народні депутати України від Рівненщини Микола Шершун і Володимир Плютинський пропонують розв'язати цю проблему на законодавчому рівні.

— Вже підготовлено і зареєстровано в парламенті законопроект «Про зміни до Закону України «Про підприємництво», — розповідає народний депутат України Микола Шершун. — У разі його прийняття видобуток бурштину буде дозволено на орендних засадах не лише юридичним, а й фізичним особам, він набуде цивілізованих рис. Адже добувачі його мають одержати відповідну ліцензію, зареєструватися в місцевих органах влади, мати ділянку площею два гектари, відтак відповідатимуть за охорону родовища, будуть зацікавлені у тому, щоб з максимальною акуратністю використати земельні надра, інакше в подальшому їм буде заборонено продовжувати видобувати бурштин. Та й екологія копалень не зазнаватиме таких руйнацій, як це спостерігається нині. А держава одержить додаткові надходження у вигляді податків.

Тепер слово за народними депутатами України. Від них залежить, чи буде покладено край незаконному видобутку бурштину.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Замок на Верховну Раду повісити не вдасться

На цьому наголосив у сесійній залі глава парламенту Володимир Литвин

Бути чи не бути, працювати Верховній Раді чи ні серед розбурханого президентськими перегонами громадянства — про це головне питання минулого тижня голосно ніхто не говорив. Надто делікатна тема. Адже приклади, коли десь там — близько чи далеко — влаштовували парламентські «канікули» поза Регламентом, свідчили про кепські справи, які не завжди закінчувалися благом для суспільства.

Першою заявила про намір узяти тайм-аут та відмовитися від пленарних засідань Верховної Ради до президентських виборів фракція об'єднаних соціал-демократів. Її підтримали дві потужні політичні сили у парламенті — фракції «Трудова Україна» та «Регіони України». Мотивація, на перший погляд, проста: опозиція використовує парламентську трибуну для зведення рахунків та ще для того, щоб очорнити своїх опонентів у президентських змаганнях. Головним чином єдиного кандидата від більшості, проти якого скеровано весь вогонь критики. Адже кожному тверезому виборцю вже нині зрозуміло, що на виборах (якщо вони відбудуться!) переможе один з двох претендентів, які набирають найвищі рейтинги під час опитування.

Тим часом за «благородною мотивацією не збурювати народ» парламентарії, а найперше фракції «Наша Україна», КПУ, СПУ, БЮТ, побачили й інше: намагання виключити Верховну Раду з політичного життя країни майже на два місяці. Не обговорювати і не приймати закони, обмежити діяльність народних депутатів роботою в округах та комітетах. І це попри те, що на розгляд парламентаріїв чекала низка законопроектів, внесених урядом з проханням розглянути їх як першочергові.

Розробляючи ці законопроекти, уряд мало не благав і більшість, і опозицію швидше прийняти за ними рішення, «щоб були розв'язані руки для дій». Однак більшість ці благання свого коаліційного уряду «заради спокою» вочевидь готова була принести в жертву.

Небезпеку вивести найвищий законодавчий орган за межі політичного життя держави відчув і Голова Верховної Ради Володимир Литвин.

Фракції СДПУ(о), «Трудова Україна», «Регіони України» застосували своєрідне ноу-хау: не брати участі в голосуванні, але реєструватися. За що тоді платити зарплату? — має підстави запитати виборець. Але опустимо ці аргументи. Важливо інше: без голосів народних депутатів, які входять до фракцій-мовчунів, виникала ситуація, коли жоден законопроект не міг набирати необхідної кількості «за», щоб бути прийнятим. Отже, Верховна Рада працює на холостих обертах. А кому потрібна така робота? Очевидно, на це розраховувалося...

Підсумовуючи минулий пленарний тиждень і те, як глава парламенту провів свій корабель через збурене море протистояння, більшість політологів ставлять йому найвищий бал. Можна припустити, скільки нервових клітин спалив за такої ситуації Володимир Литвин. Але починаючи з першого пленарного дня — минулого вівторка і закінчуючи останнім — минулою п'ятницею парламент працював у регламентному режимі. Всі питання, внесені до порядку денного, обговорювали, ставили на голосування й ухвалювали рішення. Розглянуто і прийнято за основу понад два десятки законопроектів, зокрема й урядових, позначених як першочергові. Це при тому, що на табло, яке висвічувало результати голосування, навпроти фракцій СДПУ(о), «Трудової України», «Регіонів України» як правило стояли нулі. Коефіцієнт корисної дії пленарного тижня від цього, звичайно, не збільшувався.

Завдяки прямій радіотрансляції виборці України щоденно відчували пульс законотворчої роботи в країні, прислухалися до притаманних парламентам політичних дискусій та пошуків компромісних рішень. Минулий тиждень переконливо довів, що Верховна Рада є надійним стабілізуючим чинником українського громадянства, запорукою злагоди і миру в суспільстві.

Повісити замок на парламент не вийшло. Попереду — гострі баталії з обговорення та прийняття Держбюджету-2005.

Анатолій КАРАСЬ.

Перечитування майбутнього

Учора Юрієві Щербаку минуло 70 літ

Модно й зручно говорити, що ось такий-то — людина шістдесятих років, а той — дев'яностих. Юрій Щербак належить до рідкісного типу — «людина на всі часи». Він завжди умів бути собою, зберігаючи повноту самовияву. Це особливо кидалось у вічі в глуху й непевну епоху на межі сімдесятих-вісімдесятих — Щербак тоді (втім, і тепер) був зухвало подібний до суворого й спокійного боксера, що покладається лише на себе. Він міг узяти інтерв'ю у польського диктатора Ярузельського й при тому приятелював з київськими дисидентами. Він працював лікарем (і то всерйоз — доктор медицини) і багато писав: прозу, вірші, п'єси (причому, репертуарні, одна з них, «Стіна», і досі йде в Києві). В розпал перебудови він пішов у політику, згодом був першим послом України в Ізраїлі, послом у США, Мексиці, Канаді. Після десяти літ дипломатичної роботи повернувся додому, нині він — радник Голови ВР України з міжнародних питань.

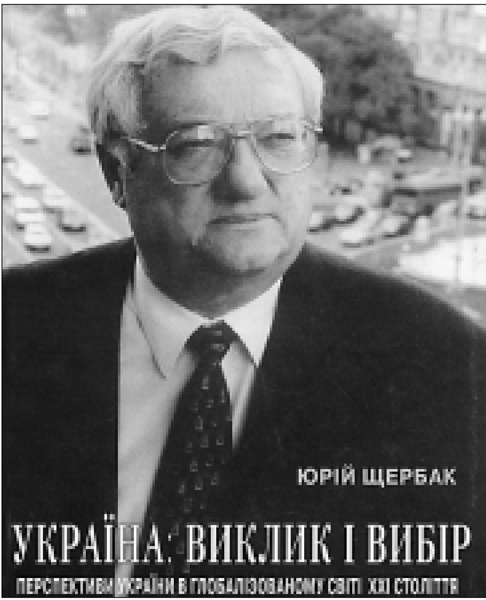
Останньою книжкою «колишнього» Щербака була документальна повість «Чорнобиль», написана через рік після катастрофи і перекладена на основні світові мови. Недавно видавництво «Дух і літера» випустило його нову книжку — «Україна: виклик і вибір». Автор певен: ми мусимо сміливо йти назустріч глобалізації, зуміти скористатися її перевагами й при цьому не втратити себе, і це цілком можливо! Тут Щербак, як він це любив у своїй старій прозі, намагається зазирнути в майбутнє. Про цю книжку ми й говорили з автором напередодні його ювілею.

— Юрію Миколайовичу, книжка справді втішає неодновимірним поглядом на речі. Але от що дивно: ви людина Культури, а тему «глобалізація і культура» в ній оминаєте. Чому?

— Це книжка в принципі політологічна, а не культурологічна. І я свідомо йшов на те, щоб не говорити про глобалізацію в культурному аспекті. Бо вважаю, що це надто велика й важлива тема. По-друге, я був десять років за кордоном і не мав достатнього матеріалу про нинішній стан культури в Україні, тому не хочу бути експертом там, де не можу ним бути.

— Але якби у книжці був «культурний розділ», ви б його будували за тим самим принципом: глобалізації не варто боятися?

— Глобалізація, як будь-яке неодновимірне і складне явище, не може бути оцінена лише «добре» або лише «погано», це просто нерозумно. Що доброго дає глобалізація культури? Візьміть хоча б всесвітнє телебачення, воно дуже багато позитивного принесло.

Так, американське телебачення жахливе, особливо другорядні фільми, що заполонили наш екран. Вони справді погані. Щоб зрозуміти, які фільми формували американську націю, треба ті фільми бачити, а у нас їх не показують, бо вони дорогі, показують голівудський ширвжиток. Насправді американське ТБ дуже диференційоване, й це правильно: суспільство диференційоване, таким самим повинно бути й телебачення. У нас інакше: скільки не є телеканалів, вони після 9-ї вечора всі однакові. Я вже не кажу про наше політичне ТБ, це повна катастрофа, це неможливо дивитися, якась звіряча ненависть до своїх же громадян, хто б вони не були. І це взято не від американців, у них зовсім інакше! Це вам приклад того, що і як ми беремо від глобалізації.

Але, з другого боку, наше суспільство було довго ізольоване від світових процесів, і завдяки навіть цим вторинним фільмам воно починає знайомитися з тим, як живе світ. Тобто тут є не лише художній, а й пізнавальний ефект. Зараз відбувається ніби пришвидшене навчання суспільства певним нормам світового стилю життя. А той стиль такий, що люди борються за власне виживання самі, борються, а не сидять і чекають, що держава допоможе. Така там модель мислення і поведінки. Це корисна наука. І доступна, тут нема того, що оце ви отримали рознарядку і їдете вчитися, а ви не отримали — і не їдете. Ні, тут їдуть всі. Інша річ, як скористатися цією можливістю вчитися.

Глобалізація — то не лише уніфікація, а й обмін культурними цінностями, змагання культур.

— Можна було б змагатися, але багато хто у нас вважає, що це не потрібно нашій «креольській» державі, яка загнала українську культуру в резервацію. Десь так мислить наш культуролог Микола Рябчук, і саме за це ви сердито відгукуєтеся про нього у вашій книжці. Можливо, ви непрямим чином визнаєте правоту Рябчука, саме тому й сердитеся?

— Зрозумійте одну річ: я не хочу, як це робить Рябчук, ділити народ на категорії — оце «креоли», а це ні. Колись і я ділив, а потім перестав, і не думаю, що так варто робити, і не дозволяю собі цього. Зрештою, розумію, що духовно-культурний вимір глобалізації — це тема окремої книжки, ця тема надзвичайно актуальна й вона мене продовжує хвилювати.

— Ви коли-небудь напишете книжку — не про тенденції, а про людей? Адже ви добре знали багатьох героїв XX століття в Україні й за кордоном.

— Так, я думав про це і навіть уже почав писати таку книжку, але спогади не виходять, виходять роздуми. А це інше. Чесно скажу, не люблю спогадів, де люди зараз почали зводити особисті рахунки одне з одним. Отже, почав писати спогади, адже справді є про що, але подумав: обов'язково доведеться давати оцінки тим людям, про яких писатиму, а я б цього не хотів, бо це завжди неточно, бо людина багатовимірна, я знаю людей, які мені були страшенно неприємні, несимпатичні, але, з другого боку, вони робили важливі речі для України. Як тут бути? Можна спробувати давати «багатогранні» оцінки. Але зараз мені хотілося б у тій новій книжці оцінювати передусім явища, а вже люди в ті явища вписуватимуться або ні.

— Вище ви казали, що десять літ були відірвані від українських культурних процесів, доки були дипломатом. Це означає, що наша культура взагалі не дає про себе чути за кордоном?

— Дуже мало. Дуже. Ми ізольована країна. Тут можна скільки завгодно кричати про те, що українська мова гине, або про те, що нас не знають у світі. Але люди, які про це кричать, абсолютно нічого не роблять, щоб цю ізольованість подолати. Уявіть: світовий конгрес українців — і на ньому жодного виступу, присвяченого розвитку українського Інтернету! Всі виступи — про те, що гине мова. Цілком згоден. Але робіть щось, щоб зміцнювати й поширювати український Інтернет, а тим самим і мову. Ні, цього нема. Або кричать: Ліну Костенко — на Нобелівську премію! Цілком справедливо, але ви перекладіть її англійською, щоб Ліна Костенко стала реально присутня у світовій культурі. Ми не маємо культурного лобі у світі. Мені посол США в Україні Міллер казав: «Юрію, ви не розумієте, яке багатство маєте — ваша музика, живопис!» Він був небайдужий до України і знав, що казав. Наша культура справді є нашим неймовірно потужним надбанням, але їй потрібні лобісти. Але у нас усе упирається в гроші, ми не можемо організовувати за кордоном великі виставки, бо це гроші, фестивалі — те саме. Отже, нас не знають, бо ми не можемо себе показати. Держава має про це думати, обов'язково створювати українські культурні центри за кордоном.

— Ви зараз пишете прозу, вірші?

— Ні.

— А перечитуєте щось із написаного вами раніше?

— Іноді. Там є дещо цікаве. Не тішу себе надією, що весь народ зранку читатиме мою прозу, але одне-двоє оповідань залишиться. Я таки був одним з перших українських міських письменників, і пишаюся тим. Як ставлюся до написаного? Інколи — з величезним здивуванням, як до чужого, бо вже багато чого забув.

— А пам'ятаєте оповідання «Автобіографія»? Там ваш герой, закоханий архітектор, проектує Київ, яким він буде через сорок років. Якраз сорок років минуло, і Київ у чомусь схожий на ті проекти, в чомусь ні. Загалом, проект був кращий, ніж те, що є.

— Так-так, пригадую, я те оповідання десь загубив, і хочу дістати і перечитати про того хлопця...

Записав Віталій ЖЕЖЕРА.

Сьогодні — Міжнародний день боротьби за зменшення небезпеки стихійних лих

Без права на страх

Фото Світлани ГОРОБЕЦЬ.

Коли на великому протичовновому кораблі «Азов» сталася пожежа, севастопольські вогнеборці воювали з нею у відсіках протягом п'ятнадцяти годин і перемогли. Вони відвернули вибух пально-мастильних матеріалів і можливість екологічної катастрофи. За мужність і відвагу удостоєні нагород В. Живець, С. Афанасьєв, В. Хлевнюк, Р. Крамаренко та інші.

Сім чоловік, у тому числі п'ятеро дітей, усе життя будуть вдячні Д. Линникову, Ю. Медведєву і їхнім колегам, що врятували людей з вогненного пекла двоповерхового будинку на вулиці Ковпака.

Багато севастопольців, і автор цих рядків також, добре пам'ятають торішню трагедію в будинку № 10 по вул. Н. Островської. Від вибуху газу був зруйнований двоповерховий будинок, у якому проживало 24 сім'ї. Оперативна група зразу вступила в боротьбу з вогнем, ужила заходів до порятунку людей, що спали. За самовіддані і грамотні дії в екстремальній ситуації багато рятувальників було нагороджено нагрудним знаком «Кращому працівнику пожежної охорони».

Під час останньої повені в Балаклаві, а вони в сезон дощів тут не рідкість, більшість підвалів житлових будинків було затоплено. І знову рятувальники визволяли людей і будинки.

А в лютому нинішнього року на цілих дев'ять днів, чекаючи розв'язки, завмер Севастополь, коли на Червоній гірці частково спрацювали детонатори німецької донної міни часів Великої Вітчизняної війни. Герої цієї резонансної операції одержали президентські нагороди.

Це лише поодинокі приклади, а в житті їх не перелічити.

Наша довідка

З початку нинішнього року в Севастополі сталося 840 пожеж, у яких загинули 27 осіб, врятованих — більш як 30 чоловік. У середньому за добу пожежники підрозділу чотири—п'ять разів виїжджають за сигналом тривоги. Загалом цього року зареєстровано майже 1200 виїздів.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Не віднімайте у старця торбу

ПРОБЛЕМА

Ось уже кілька років поспіль я не можу порозумітися з місцевою податковою службою. Точніше — не можу добитися конкретної і вичерпної відповіді на просте, здавалося б, запитання. Виникає воно, зазвичай, навесні, коли слухняні платники податків поспішають до інспекції, щоб задекларувати свої доходи. Приходжу туди і я. Хоч статки мої пенсіонерські досить скромні, проте вони своєчасно висвічуються на службових комп'ютерах: сума одержаного за минулий рік гонорару в обласній газеті, сума стягнутого податку... Всі необхідні показники заношу до стандартної декларації. Потім додаю копію посвідчення інваліда війни другої групи. Після чого мені згодом (за кілька днів) поштовим переказом надсилають утримані гроші.

Ось тут і виникає оте просте й резонне запитання: навіщо брати, щоб потім віддавати? Чи не простіше зовсім не брати, як того і вимагає Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (ст.13 п.23).

Та мої намагання з'ясувати природу податкової процедури були марні. Ніхто не наважувався на компетентне професійне тлумачення. Очевидно, я встиг добряче набриднути податківцям своєю «неделікатною» допитливістю, оскільки вони, нарешті, зважили на мій клопіт. Найрадикальнішим чином. Тобто перестали повертати утримані з мене гроші. Принаймні «забули» повернути борг за два останні роки.

А на мої запити одні знизували плечима, демонструючи повну непричетність до ситуації, інші тицяли правицею кудись у напрямку стелі: начальству, мовляв, видніше... А один ревний податківець грізно шпетив мене за непослух:

— Ви чому приховали факт отримання премії в обласній газеті «Деснянська правда»?

Чемно відповідаю, що не працюю там майже два десятки років. Тож цього бути не може.

— Як «не може»? — напосідає податковий чиновник, вмикаючи всевидющий комп'ютер. — Ось, дивіться: п'ятнадцять гривень у першій декаді травня.

Тут я збагнув походження отієї крамольної премії. Щороку в першій декаді травня редакція запрошує своїх ветеранів, тепло і щиро вітає їх з Днем Перемоги. А потім, за традицією, вручає скромні продуктові пакети та ще й квитанцію на передплату своєї «Деснянки»... Докладно розповів про добру традицію, і податківець заспокоївся.

А я — навпаки. Боляче шкребонула і прикро вразила новоявлена податківська акція: некоректна і просто аморальна. Адже зазіхати на благодійні пожертвування ветеранам та інвалідам війни — все одно, що віднімати у старця торбу.

До речі, посягання на неї обставляється благочинними намірами — поповнити місцевий бюджет на благо всіх ближніх. І смішно, і гірко! Невже можна наповнити казну з непевного милосердного джерела? Абсурд! Чи не ефективніше було б спрямувати войовничу енергію у тіньовий сектор економіки, де обертаються не копійки злиденних пенсіонерів, а мільйони «нових українців». Однак у тих прагматичних хлопців не так просто висмикнути коштовну корумповану торбу. Можна й пупа підірвати. Тож безпечніше наїхати на безпорадних нині колишніх захисників Вітчизни, які втратили здоров'я, відстоюючи державу, і заслуговують сьогодні на більш шанобливе ставлення!

В. САВЧЕНКО,
інвалід Великої Вітчизняної війни, член Національної спілки журналістів.

Чернігів.

КОМЕНТАР ЮРИСТА

Торбу не віднімуть

Порядок оподаткування доходів громадян та надання їм пільг щодо сплати прибуткового податку до 1 січня 2004 року регулювався Декретом Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян».

Щомісяця із суми місячного сукупного оподатковуваного доходу віднімали загальні для всіх 17 гривень (неоподатковуваний мінімум доходів громадян). Потім, оскільки ви — інвалід війни, ваш місячний оподатковуваний доход підлягає зменшенню на 15 неоподатковуваних мінімумів (255 гривень).

Після подання вами декларації податківці протягом двох календарних місяців проводили перерахунок прибуткового податку. Тобто, знову вираховували ваші пільги та порівнювали суму податку, взятого у вас, та суму, зазначену у декларації. За наслідками перерахунку надміру сплачену суму податку повертали вам не пізніше одного місяця після проведення остаточного розрахунку, а додатково нарахована сума підлягала сплаті вами до бюджету не пізніше одного місяця з дня одержання повідомлення податкового органу.

З 1 січня 2004 р. набрав чинності Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб», яким встановлено податок у розмірі 13% (після 2007 року податок збільшиться до 15%). За новим законом пільги всім громадянам (незалежно від розміру одержаного доходу) надаються у вигляді невключення до об'єкта оподаткування окремих видів доходів, а малозабезпеченим платникам — ще й у вигляді надання податкової соціальної пільги.

У разі, якщо виплати ветеранам війни до Дня Перемоги, інших свят чи визначних дат провадяться за рахунок коштів підприємств, установ та організацій, то така нецільова благодійна, у тому числі матеріальна, допомога не підлягає оподаткуванню протягом звітного податкового року сукупно у розмірі, що не перевищує розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженої на 1,4 та округленої до найближчих 10 гривень.

Однак це правило діятиме за умови, якщо на вас поширюється право на отримання податкової соціальної пільги незалежно від того, провадиться така виплата працедавцем чи непрацедавцем (ветерани війни є в переліку категорій платників податку, на яких поширюється право на податкову соціальну пільгу). Загалом платники податку зобов'язані вести облік доходів і витрат у випадку, коли такий платник податку зобов'язаний законом подавати декларацію або має право на таке подання з метою повернення надміру сплачених податків, зокрема числі при застосуванні права на податковий кредит.

Юлія ХОМЕНКО.

ВИДАННЯ

Слово, що будить совість

У столичному Будинку вчителя відбулася презентація книжки відомої російської журналістки Анни Політковської «Друга чеченська». Вона недавно вийшла в українському перекладі у видавництві «Діокор».

Спецкор московської «Новой газеты» за п'ять останніх років об'їздила зону воєнного лиха вздовж і поперек. Бачила багато горя. Як пише сама Анна в передмові до книжки, «ідея головного редактора була простою: саме мені, питомо цивільній людині, значно зрозуміліші переживання інших питомо цивільних людей — жителів чеченських сіл і міст, на голови яких упала війна. От і все».

«Все» обернулося блискучими репортажами з Північного Кавказу. Потім — книжкою, в якій глибоко цивільний автор розкриває страшну правду про «антитерористичну операцію», що призводить тільки до одного: відтворення тероризму. «Зачистки» від «бандформувань» б'ють насамперед по мирних людях — дітях, жінках, старих. У цих нелюдських умовах, пише Анна, виросло вже ціле покоління чеченців. І це покоління потенційних месників. Учасників нової круговерті війни. Ланцюгової реакції ненависті.

— Війни — найбільш інтернаціональне лихо на світі, — каже Анна Політковська (дівоче прізвище Мазепа). — Вони не щадять нікого — у крові й болю немає національності.

Книжку почала писати майже з початку другої чеченської. Їй дуже шкода, що вона і досі актуальна. Навіть більше, бо «війна вже стала поширюватися на Інгушетію». Кривавий бенкет можна зупинити: порятунок тільки в політичному рішенні, а не в «сортирах». Але «громадськість мовчить, а влада цим задоволена».

Миротворчі й правозахисні зусилля Анни не вписуються в цей чіткий розподіл функцій. 1 вересня, коли журналістка летіла в Беслан як вірогідний переговорник (саме їй під час подій на Дубровці терористи дозволили увійти в захоплений зал), її отруїли. Склянка чаю на борту літака «Москва — Ростов-на-Дону» і ... реанімація. Їй врятували життя, але й досі не визначили, що це була за отрута. Аналізи знищено, Генпрокуратуру Росії це не цікавить. Одне слово, типова реакція на «атипове отруєння»: доведи сам, чим тебе «частували».

Нагадаємо, торік від сильнодіючої отрути помер відомий журналіст, депутат Держдуми, колега Політковської з опозиційної «Новой газеты» Юрій Щекочихін. Незалежні експерти підозрюють, що це загадкове вбивство не обійшлося без «продукції» зловісної 13-ї лабораторії КДБ-ФСБ: тут працюють над виробленням смертельних отрут і ліквідацією слідів перебування токсинів в організмі. Чи не цей «товар» нині в попиті в «атипових» і «поліваріантних» випадках?

Анна Політковська вважає, що простих росіян не можна ототожнювати з Кремлем: «Я не хочу жити у войовничій імперії, і мої друзі та знайомі також не хочуть. Ми прагнемо жити в доброзичливій і демократичній країні».

На жаль, тих, «хто не хоче», в Росії мало. «Известия» оприлюднили результати соціологічного опитування, за яким 70 відсотків росіян заради безпеки ладні пожертвувати правами і свободами людини. Щоправда, Анна вважає, що в масштабах Росії навіть тих 30 відсотків решти — це велика аудиторія, котра прагне до альтернативи. А, отже, є для кого писати правду. Є надія, що нинішній владі не вдасться повністю ліквідувати Слово, що будить совість.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Сергій ЛАВРЕНЮК.

Збудуй хату із... зобов'язань

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Коли в 1977 році зайшла мова про зведення на місці приватного сектору 140-квартирного будинку для працівників заводу дереворізального інструменту імені Петровського (тепер «Мотор»), а також про надання усім сім'ям «аборигенів» квартир у майбутньому красені, що передбачалося рішенням міськвиконкому, люди погодилися. Адміністрація підприємства видала їм письмові зобов'язання про забезпечення квартирами.

І родини в 1991 році тимчасово переїхали в заводський гуртожиток. Проте будівництво йшло мляво. Щоб розв'язати проблему, міськвиконком прийняв рішення про створення ЖБК «Надія-2», членами якого стали і працівники підприємства, що потребували поліпшення житлових умов. Актом від 20 липня 1994 року заводчанам відвели 108 квартир, а 23, призначені переселенцям, завод мав добудувати своїм коштом.

Незабаром колишні господарі приватних осель святкуватимуть 15-річний ювілей свого тимчасового проживання в заводській «общазі», що геть занепала. У помешканнях по стінах повзають слимаки, тут вогко, як у погребі.

«Нас просто нагло обікрали!» — кажуть тепер люди. Обурює їх і те, що сталося це з відома міської влади, котра мала б захистити права своїх громадян.

Як умирала надія

15 липня 1999 року міська рада приймає рішення № 1685 — з метою прискорення здачі будинку дозволити правлінню ЖБК залучити кошти юридичних чи фізичних осіб. Серед інвесторів (за даними прокуратури Хмельницької області, їх 11) було і приватне підприємство «Віват». Довгобуд тут-таки взялися активно завершувати. Частина будинку, котра призначалася переселенцям, стояла недобудована. Люди звернулися з позовом до суду, намагаючися домогтися виконання зобов'язань. За його рішенням завод «Мотор» мав до 31 грудня 2002 року здати готове житло.

На той час «Віват» вже володів загальною житловою площею 1504 квадратні метри. Його директор Андрій Андрійчук 8 жовтня 2002 року направив лист на ім'я міського голови Олександра Мазурчака з переліком квартир, призначених для реалізації. Серед них були і помешкання, які ще з 2000 року закріпили за... переселенцями згідно з їхніми заявами на ім'я голови кооперативу «Надія» Петра Луцака.

Міська влада, котра внаслідок кількох своїх рішень уже виступала «гарантом» виконання зобов'язань перед цими сім'ями, раптом начисто забула про них. В останній день березня 2003 року в гуртожиток надійшов черговий «привіт» за підписом Олександра Мазурчака: «Фінансування будівництва заводом не здійснювалось... «Мотор» не має жодних прав на вказане незавершене будівництво, оскільки будинок кооперативний і належить ЖБК-42 «Надія-2» на праві власності». Раніше у відповіді секретаріату Верховної Ради України (лист від 12.05.1999 року) міський голова підписався під абсолютно протилежним твердженням: «Адміністрація ВАТ «Мотор» підтвердила свої зобов'язання відносно громадян, відселених із зони забудови. Станом на 01.05.99 р. повністю профінансована його частка в загальному обсязі виконаних робіт на 140-квартирному житловому будинку по вул. Північній, 90-а... переглядаються списки членів житлово-будівельного кооперативу у фінансовій спроможності для першочергового введення в експлуатацію 72-квартирного будинку і забезпечення житлом відселених громадян».

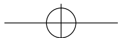
На початку 2003 року міська прокуратура проводила перевірку скарги відселенців і з'ясувала, що документи про виділення коштів заводом та фінансування будівництва згаданого будинку... зникли. Вірніше, «не були передані попереднім керівництвом підприємства». Цим «щитом» футболили людей на заводі, де з'явився новий директор, не пускаючи їх далі прохідної, навіть коли вони йшли за банальною довідкою. Їхні сім'ї зростали, а прописати невістку, зятя чи внуків адміністрація заводу не дозволяла. На знак протесту люди не поспішали платити за свої помешкання. Походи до влади, листи в найвищі інстанції не давали жодних результатів. Місцевий суд довго розглядав справу. Винесення рішення, в якому не зацікавлена влада, потребувало неабиякої сміливості. Відстояти права переселенців взявся юрист незалежної громадської приймальні Іван Мельник. І нарешті рішення на їх користь було прийняте.

Не знайшовши засобів захисту прав на національному рівні, ображені зазвичай звертаються до європейських організацій. Мало того, що при цьому наша держава втрачає чималі кошти, бо оцінюють у Європі, наприклад, квадратний метр неотриманого житла не у скромні тисячі гривень, а за європейськими мірками. Україна втрачає значно більше: імідж правової держави.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Вовків боятися — на косі не жити

Кінбурнська коса затаїлася за Дніпро-Бузьким лиманом. Назву Кінбурн дали турки. Дослівно, у перекладі з тюркської, «кіл» означає волосся, а «бурун» — мис. Мис справді тонкий, як волосся, і простягнувся він на 40 кілометрів у Херсонській та Миколаївській областях.

Земля Кінбурну зберігає безліч переказів і легенд. За однією з них біля берегів коси колись відбулася грандіозна битва, в якій переміг Ахілл. На честь цього влаштував він урочисті атлетичні ігри. Після чого греки почали називати косу Ахиллів Біг. Живі легенди про красивих і сміливих амазонок, які начебто населяли ці місця. Здіймався, кажуть, тут величний храм Деметри — богині землеробства і родючості.

Розповідати про красу півострова — річ невдячна. Її треба побачити і, якщо хочете, навіть відчути з першим ковтком повітря, із запахами моря й ароматом трав. Вікові ліси і степові простори, цілющі озера і квітучі луки, піщаники, солончаки, болота і нескінченне море.

Утім, для місцевих жителів заповідні місця — буденність. Їх набагато більше хвилює проза життя. І характери в них невживчиві та потайливі.

Населення коси — 900 осіб. Середній вік — за 50. З трьох сіл — Покровки, Покровського і Василівки — лише останнє нагадує село. Інші — це розкидані дрібні хутірці і садиби.

Люди ведуть майже натуральне господарство. У кожнім дворі тримають корів, кіз, овець, курей. Невеликий город забезпечує родину овочами і фруктами, а ліс —грибами.

Традиційно людей годує море. До Кінбурну йде на нерест риба. Щоправда, сьогодні її щодня меншає: осетер, севрюга, білуга — вже рідкість. Порушено екологічну рівновагу занадто активним і не завжди осмисленим втручанням людини.

З початку 90-х років у кінбурнців з'явилося ще одне лихо і турбота: вовки (!). Хижаки раптом потягнулися до сіл.

Нині, за словами директора ландшафтного парку «Кінбурнська коса» Зіновія Петровича, на косі дев'ять вовків — п'ять забрели з боку херсонських лісів, а чотири місцеві. На людей вовки не нападають. Поки що. А ось корови, телята, кози, собаки і коти почали зникати.

Зіновій Йосипович розповідає, що сам залишився без бичка. До того ж у свій день народження. Місцеві вовки відмінно маскуються, викрити їх складно. Але можна «читати» сліди на піску (**на знімку**).

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Фото Світлани ГОРОБЕЦЬ.

ВІТЕР І ВОДА НА ВСІХ

На Канівському водосховищі відбулася X ювілейна Всеукраїнська вітрильна регата серед крейсерських яхт «Південна варта-2004»

Романтична назва регати пов'язується із давниною. До XI століття річка Стугна, у гирлі якої отаборився господар регати — яхт-клуб «Південний», була кордоном Київської Русі. Його охороняла богатирська «Південна варта». Регату в 1996 році офіційно внесли до календаря змагань і тепер вона завершує офіційний крейсерський вітрильний сезон у Києві. Цього року на старт вийшло 65 яхт.

Спочатку — підняття прапора і рада капітанів. Обговорюються нюанси, які для стороннього вуха звучать чарівною абракадаброю. Зауваження «Давайте, щоб не було, як минулого разу!» приймається з усмішками й одноголосно. Екіпажі займають місця на яхтах, ми — на супроводжувальному судні. Супермайстерність на старті — із сигналом перетнути стартову лінію. Яхти рушають. І як по команді все небо затягується хмарами. Помітили це, здається, тільки фото- і телеоператори (спробуй за таких обставин зняти красиву картинку!). Але ж видовище переповнених вітром білосніжних (а затим і фантастично кольорових) вітрил, емоційний коментар заступника голови оргкомітету Григорія Голембієвського — і ми вже всі належимо тільки перегонам! Навіть трирічний малюк слідкує пальчиком за подіями і дуже хвилюється. Богдан Ладогубець — юнга яхти «Оса», і тільки застуда не дозволила йому брати участь у змаганнях.

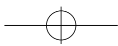

Яхтсмени кажуть, що таланить тому, хто попереду. Але треба не просто опинитися попереду, а ще й втриматися. Примхливий вітер розставляє свої акценти і збирає данину. Ветеран регати дерев'яний «Enastros» (зоряний) фінішував зі зламаною щоглою. Йде розбір польотів, виникає суперечка, що поламалося спочатку, а що було вже потім. «Чому це важливо?» — питаю. — «Встановлюємо всю картинку, щоб знати, з чого починати ремонт.» Екіпаж посміхається: «Добре, що ми вчасно змайнали униз». Інший яхтсмен був не такий спритний і має величезний фінгал під оком. І також посміхається. Дістається і нашому капітану, супроводжувальне судно трошки заважало перегонам. Але ніхто не сердиться. Бо змагалися не один з одним, а зі стихією. Вітру і води вистачило на всіх. Так само, як і фірмової клубної юшки. Йшов дощ, але ми дружно вмостилися за великим дерев'яним столом і щасливіших за нас у світі не було.

Анастасія СИРОТКІНА.

Фото автора.

Три кольори Красного Лимана — зелений, синій, золотий

Місто із поетичною назвою Красний Лиман символізують три кольори: зелений, синій і золотий. Міський голова Леонід Перебийніс так розшифровує це поєднання: «Зелений колір — від лісів і садів, які оточують Красний Лиман зусібіч. Синій — це колір озер (загальною площею близько ста гектарів) і хвилі Сіверського Дінця. А золотом відливають хлібні ниви, якими справедливо пишається наш край».

А недавно на веселий і яскравий день народження завітали і представники газети «Голос України». У сквері імені Кірова поруч із виставкою творів народних умільців розташувався куточок парламентської газети. Цього дня кожен із читачів, який оформив передплату газети на 2005 рік, отримував фірмовий сувенір: футболку, кепку, брелок, ручку тощо. Наші помічники, керівники Донецького молодіжного центру митців «Екоарт» Валентина і Сергій Жукови оточували увагою кожного із гостей, хто підходив до столика. Мешканці міста висловлювали пропозиції, ділилися наболілим і дякували за те, що газета знайшла можливість «вийти в люди».

— «Голос України» мені подобається змістовністю. Тут знайдеш і офіційні матеріали, і розповіді про людей, і проблемні статті. Завжди з нетерпінням я і мої колеги очікуємо на свіже число, — зізналася наша постійна читачка Ганна Вікторівна Мальченко.

Редакція газети висловлює вдячність міському голові Леоніду Перебийносу, його першому заступнику Віктору Євтушенку і керівництву бази відпочинку «Наука» за допомогу у проведенні виїзної акції «Голосу України» в Красному Лимані.

Ліна КУЩ.

Фото Ірини ОЛЬШАНСЬКОЇ.

На знімках: у Красному Лимані «Голос України» читають родинами; перший заступник міського голови Віктор Євтушенко приміряє футболку від нашої газети.

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

Не хворіють тільки чаклуни

КОНСУЛЬТАЦІЇ ТЕЛЕФОНОМ

Головлікар країни на традиційний урядовий телефонний прийом громадян не з'явився. Причина поважна. Погане самопочуття. Лікарі теж хворіють... Прийом на «гарячій лінії» Кабміну вів перший заступник міністра охорони здоров'я Олександр Орда.

Мал. Вадима СИМИНОГИ.

Під час телефонного консультування заступник міністра фіксував «проблеми і негативні моменти роботи відомства для наступного їх аналізу і розв'язання».

Більшість громадян цікавилася походженням високих цін на ліки, проблемами наркоманії і медичними пільгами для інвалідів.

Розгляд того дня у ВР законопроекту про заборону масових сеансів гіпнозу, мабуть, спровокував запитання про так зване «цілительство» і шарлатанство. Ділки, користуючись недостатньо високою якістю і доступністю послуг офіційної медицини, створили цілу індустрію викачування грошей у довірливих або зневірених людей. Їхня діяльність спричиняє не тільки матеріальні збитки. У випадках серйозних, наприклад онкологічних, захворювань втрачений час може коштувати хворому не тільки здоров'я, а й життя. А МОЗ не має можливості не тільки забороняти, а й контролювати діяльність доморослих «цілителів». Міністерство навіть не вправі відмовити цілителю, який має будь-який диплом (одержати його зараз не проблема), у реєстрації і дозволі на індивідуальну психотерапевтичну практику.

Як фіговий листок у цій ліцензії передбачено необхідність присутності на сеансі дипломованого лікаря. Найцікавіше, що право видачі ліцензій на таку діяльність, крім Міністерства охорони здоров'я, має ціла низка недержавних організацій, втручатися в діяльність яких міністерство не в праві. Іншими словами, ставлячись до знахарів украй негативно, медики не можуть їм протиставити нічого, крім роз'яснювальної роботи, ефективність якої не йде в жодне порівняння з валом реклами всіляких «чарівників», «контактерів» та інших «адептів».

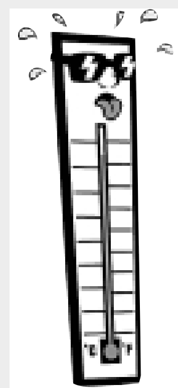
Артем ДМИТРЕНКО.

НА ПРИЙОМІ У ЛІКАРЯ

Кілька років тому я серйозно травмувала коліно. Тепер воно часто болить, особливо на погоду. Десь читала, що в таких випадках допомагають нові ліки-хондропротектори. Що це таке?

Антонина ВОЙЧЕНКО.

Бровари Київської області.

— Слово «хондропротектори» по-латині означає: захисники хряща. Вони відновлюють його нормальні властивості і заповнюють дефіцит природного внутрісуглобного змащення. Це справді новий напрям у медицині. І дуже перспективний, якщо врахувати, що з кожним роком на таке захворювання, як остеоартроз (дегенеративно-дистрофічна зміна суглобів), занедужує дедалі більше людей, — коментує лист Василь Попов, професор, завідувач кафедри ортопедії і травматології № 2 Київської медичної академії післядипломної освіти. — До групи ризику потенційних хворих входять не тільки ті, хто переніс травми суглобів, а й люди, котрим за 50 років, і ті, хто веде малорухомий спосіб життя. Основна причина недуги в тому, що організм виробляє недостатньо речовин, що входять до складу здорової хрящової тканини, суглобних оболонок і внутрісуглобної рідини. Через це хрящі втрачають пружність і поступово руйнуються. Сьогодні своїм пацієнтам ми рекомендуємо новий хондропротектор — Терафлекс. Він містить хондроїтин і глюкозамін, одержувані з хрящів тихоокеанських акул і панцира крабів. Хондроїтин — це головний компонент природного внутрісуглобного змащення, а глюкозамін — будівельний матеріал для інших необхідних суглобам речовин. Така комбінація діючих речовин не тільки поповнює дефіцит природного внутрісуглобного змащення, а й не дає організму змогу розучитися самостійно його виробляти. У результаті — після курсу лікування зменшується інтенсивність болю і збільшується рухливість суглобів.

Зуміти піднятися ескалатором, що їде вниз

Кості не було й 15-ти, коли він уперше вколовся. Неін'єкційними наркотиками — зокрема марихуаною — «балувався» ще раніше. В його компанії кожен вважав себе здоровим, тож хлопець іноді брав чужий шприц або давав свій іншому. Так — майже в суцільному тумані й пошуках чергової дози — минуло понад десять років. Рік тому стан здоров'я чомусь погіршився. Обстеження показало: ВІЛ-інфекція.

Якщо раніше були якісь мрії «зіскочити з голки», то тепер вже все здавалося «по барабану». Кілька місяців ще коловся. Зрештою, познайомився з ВІЛ-інфікованими, які живуть з цим уже 10—12 років, і таки зумів зупинитися. Нині він — соціальний працівник: відповідає за ділянку роботи з обміну наркоманам використаних шприців на нові. Сподівається, що це врятує когось від того, від чого не врятувався він сам. Також стверджує, що вживати наркотики таки можна припинити. Незабаром 26-річний Костя одружується.

Костянтин працює в «Центрі допомоги сім'ям з проблемами наркоманії та ВІЛ/СНІДу», що в столичному мікрорайоні Виноградар. Серед тих, хто допомагатиме тут наркозалежним та співзалежним, є й інші люди, які зіткнулися з цією проблемою особисто. Скажімо, президент громадської організації «Центр психосоціальної реабілітації хімічно залежної молоді «Крок за кроком» Світлана Тищенко має сина, котрий з 16-річного віку протягом шести років вживав наркотики. Але вже п'ятий рік, як живе здоровим життям, керує підприємством, має сім'ю. А його мама так і залишилась активістом руху реабілітації наркозалежних, здобула спеціальну освіту.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ.

■ Довідка «ГУ»

Як повідомили в Департаменті боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України, станом на перше жовтня поточного року на обліку перебуває 84 тисячі 714 осіб хворих на наркоманію, з них 978 — неповнолітні. Ще 126 тисяч 28 осіб припускаються немедичного вживання наркотиків, серед них — 4668 неповнолітніх.

ФОТОФАКТ

Медпрацівники лікарні швидкої і невідкладної допомоги Харкова пересаджують шкіру потерпілому під час вибуху житлового будинку Максимові Владимирову. Це перша із серії наступних операцій. У 26-річного Владимирова — 65 відсотків опіків шкіри. Головне, кажуть фахівці, закрити глибокі рані. Тоді побоювань за життя пацієнта буде менше.

Фото Андрія АВДОШИНА (MG Objective).

Під «Лікарняним листком» підписалася Ольга ВАУЛІНА.

ДАЛІ БУДЕ

Ножі синього полум'я

Житель міста Антрацита Олександр Ткаленко привернув до себе чи не найбільшу увагу на Московській міжнародній виставці «Зброя і полювання». Його майстерно зроблені клинки збирали цілі натовпи. Любитель стародавньої зброї відомий російський режисер Микита Михалков надовго затримався біля двох клинків Саші і попросив у Ткаленка візитку.

Виставка була першою, але представницькою: 180 учасників з Іспанії, Італії, США, Польщі і ще десятка країн. Два ножі Саші «Тигр» і «Ведмідь» названо шедеврами. Під час їх виготовлення майстер використовував відроджену ним самим стару технологію оздоблення маршальської нагородної зброї. Ця технологія «воронування синього пагона», що використовували златоустівські майстри, вразила Олександра. Цілий рік він бився над секретами створення такої краси і домігся успіху. Його клинки єдині в світі мають синій колір. Вони, до речі, можуть перерубати знамениту златоустівську сталь.

Свій перший ніж Сашко виготовив у третьому класі з пінцета, а вже в десятому в нього вийшов справжній мисливський клинок, який купив один завзятий мисливець за цілих 50 карбованців. Тепер за Сашині ножі «Тигр» і «Ведмідь» дають 10 тисяч доларів, але він не поспішає продавати, адже це частина його колекції. Зараз 30-літній майстер опановує так зване вакуумне лиття, хоче виготовляти дамаську сталь. Вірить, що знайде свій рецепт зварювання і загартування. Ті, хто знає Ткаленка, в його успіху не сумніваються. Сьогодні він має багато замовлень від колекціонерів і музеїв на реставрацію антикварної зброї, виготовлення так званих реплік — копій старих шабель і шпаг. Після Московської виставки в нього додалося ідей, але й роботи також. Українським майстром зацікавилися іноземні менеджери, колекціонери, журналісти і колеги.

Алла АНТИПОВА.

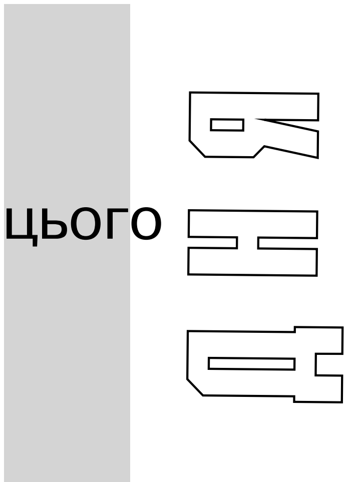
Луганськ.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Від ведучої

Усупереч тому, що до числа 13 ми ставимося з певним скепсисом (маю на увазі, що нині 13 жовтня), ця сторінка буде найкращою. Усе, про що сьогодні розповідає «Далі буде», варте того, щоб вигукнути: це треба бачити! От хоча б хлопці, які жонглюють чайниками з окропом... Отже, про найкраще з кращого.

Ірина БУЛАНЕНКО.

■ **1805 р.** У Кременці відкрито Вищу Волинську гімназію, згодом ліцей. Його матеріальна база послужила основою для створення Київського університету (1934).

■ **1925 р.** Народилася Маргарет Тетчер, прем'єр-міністр Великобританії в 1979—1990 рр.

■ **1945 р.** Радянський уряд прийняв секретну постанову про розширення видобутку урану.

■ **1975 р.** Помер оперний співак Андрій Кікоть.

■ **1992 р.** Прем'єр-міністром України затверджено Леоніда Кучму.

ЗНАЙ НАШИХ!

Срібний равлик — у кишені

Шкіряну грамоту і «срібний равлик» отримав наш власний кореспондент у Чернігівській області Сергій Павленко на конкурсі «Книжка форуму-2004» у Львові за книжку-дослідження «Оточення гетьмана Мазепи: соратники та прибічники». З 520 видань на конкурсі обрано 21 переможця. Наші найщиріші вітання колезі!

На знімку: Сергій Павленко і директор видавництва «Києво-Могилянська академія» Віра Соловйова.

І ви ще просите відпустку?

Випадок з ділового життя нових українських підприємців

ОТАКОЇ!

— Зайдіть, зайдіть до мене! Сідайте! Це ваша заява на відпустку?

— Так.

— У вас що, зовсім немає ніякої совісті? Ви що, дуже втомилися, мало відпочиваєте? То ви практично не працюєте, а тільки те і робите, що відпочиваєте. Давайте порахуємо разом. Рік має 365 днів. Щодоби ви спите вісім годин, це в сумі становить 122 дні, залишається ще 243 дні. Щодня ви відпочиваєте вісім годин, це 122 дні, залишається 121 день. Рік має 52 неділі, у ці дні ви, звичайно ж, не працюєте, як і всі люди. Скільки залишилося? Разом 69 днів. Ви стежите за мною, рахуєте? По суботах ви працюєте тільки першу половину дня, друга вільна — це ще 52 половинки або 26 цілих днів. Залишилося 43 дні. Рахуємо далі. Щодня ви маєте дві години перерви, усього виходить 30 днів. Залишається ще 13 днів. Рік має всього 12 святкових днів. Скільки ж залишилося?!

— ...?!

— Ось я кажу і пишу на папері — 1 день!!! І це 1 січня, а в цей день ніхто не працює! І ви ще просите відпустку?!!

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Монетні «заморочки»

Урагани, що пронеслися Флоридою і завдали купу неприємностей місцевим жителям, зненацька допомогли археологам. Після розгулу стихії на берег викинуло справжній скарб. Тепер пляжем ходять десятки золотошукачів з металодетекторами. Експерти кажуть, що ці золоті і срібні монети — з іспанського галеона. Він затонув у 1715 році теж, до речі, у результаті урагану.

А тим часом в Австрії випущена найбільша в світі монета вагою 31 кілограм. Її виставили на загальний огляд у художній галереї в США, на Манхеттені, і оцінили в півмільйона доларів, хоча номінальна вартість грошового знака — у п'ять разів менша. На одному боці зображено знаменитий зал філармонії у Відні, на другому — музичні інструменти. Усього австрійський монетний двір випустив 15 золотих з таким малюнком.

ФОТОПОГЛЯД

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Скільки гордості і завершеності у цьому жесті! Власні почуття — понад усе, решта зачекає.

Хороший чай дорого коштує

У місті Ханчжоу східнокитайської провінції Чжецзянь відбувся 7-й Китайський міжнародний чайний ярмарок. На 4400 кв. м було представлено численні сорти китайського чаю. У ярмарку взяли участь майже сто підприємств і компаній.

Чай став популярним напоєм у Піднебесній більш як 2000 років тому. Згідно з історичними даними, у період династії Цзінь (265—420 рр.) китайці замість спиртних напоїв стали пропонувати своїм гостям чай. Китай — батьківщина чайного дерева, і цей напій особливо полюбляють і поважають мешканці Піднебесної. Про нього складають вірші і пишуть трактати. У місті Яань провінції Сичуань (південно-західний Китай) навіть відбувся цілий Міжнародний симпозіум з питання чайної культури. Право проведення восьмого симпозіуму, який називається «Олімпіадою чайної індустрії», дісталося місту Яань. Саме в Яані вперше в Китаї стали вирощувати чай. У 53 р. до н. е. у часи династії Західна Хань «батько чаю» У Лічжень посадив на схилі Меншіншань сім чайних дерев, що знаменувало початок світової історії культивування чаю.

Мерія Яаня серйозно поставилася до охорони стародавньої чайновницької зони Китаю і виділила 500 млн. юанів (більш як 60 млн. доларів) для того, щоб знести всі розташовані на горі готелі і створити коло її підніжжя «чайне містечко». Тільки тут можна ознайомитися з воістину унікальною і захоплюючою методикою розливання чаю, коли юнаки, жонглюючи чайниками з неймовірно довгими носиками — більш як один метр, поєднуючи елементи кунг-фу і танцю, наливають пекучий напій, умудряючись не пролити при цьому ні краплі, в малюсінькі чашки.

Найсмачнішим і найдорожчим вважається чай, виготовлений ранньою весною з бруньок чайних кущів, вирощених саме на схилах гори Меншіншань. На ярмарку чаю, що відбувся у квітні цього року в місті Ченду — в адміністративному центрі провінції Сичуань, присутні були приголомшені «позамежною» ціною найвищого сорту сичуаньського зеленого чаю. Вартість 500 грамів (прийнята в КНР міра ваги — «цзінь») «дорогоцінного» чаю досягла 16800 юанів (більш як 2000 доларів США)!

Чай — традиційний напій в Китаї, однак, хоч як це парадоксально, щорічний середній рівень споживання його в КНР становить лише приблизно 300 грамів, що набагато менше, ніж в Англії (2500 грамів), Туреччині (2200 грамів) чи Японії (1000 грамів). Нині чай, що є одним із трьох основних безалкогольних тонізуючих напоїв, стає дедалі популярнішим у світі, його п'ють більш як у 160 країнах.

Ольга ТАНАСІЙЧУК (спеціально для «ГУ»).

Шанхай.

СВІТСЬКА ХРОНІКА

Хто на голці у пана Савки

Він бере голку й каже: «Не всі політики її варті! Я обираю своїх героїв так, щоб дітям і онукам не було соромно за те, що я не тих обирав!»

...Виставка волинського майстра-вишивальника Юрія Савки тривала лиш один день у Кримському республіканському будинку художника, а зібрала багато відвідувачів. На виставці було представлено близько 30 портретів із понад ста, вишитих ним. Серед кращих у Юрія Іманціловича — портрети Тараса Шевченка, козацьких гетьманів, В'ячеслава Чорновола, свого дядька Івана Савки, розстріляного сталіністами. Є й сучасні українські політики.

— Ті, чиї портрети я вишиваю, мають хресну долю. Тож вишиваю тільки хрестиком. Гладь — не мій стиль не лише у творчості, а й у житті, — каже майстер.

Юрію Савці нині — 70. Усе життя працював на будовах інженером. Вишивати почав, коли вийшов на пенсію. Почав з найскладнішого — ікони. Це виховало побожне ставлення до творчості. А почалося усе, коли побачив вишиті ікони священика Дмитра Блажейовського, який теж захопився гаптуванням у 60 літ. Вчився пан Савка вишивати у своєї дружини. Вона майстриня вишити сорочку, рушник чи серветку. Спробував — і вже не міг відірватися. Наполегливо удосконалював техніку. Нині використовує в роботі понад 200 традиційних хрестиків. Але в жанрі портрета не сховаєшся за традицією. Кожній його роботі, крім бездоганної портретної схожості, притаманний глибокий і тонкий психологізм.

— Хрестик має чоловічий характер. Вишивка — справа жіноча? Не згоден! — так він каже.

Цікаво, що його виставку відвідала знаменита кримська вишивальниця 80-літня майстриня Віра Роїк. Вона вважає: вишивання, як і чарування, справа таки жіноча! Вони трохи посперечалися, але розійшлися, як добрі друзі й колеги. Пані Роїк навіть подарувала на згадку панові Савці свою книгу «Мелодії на полотні».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Гад, але з авторитетом

Здавна на Волині існує культ вужа. Звідки це тут?

Часом кажемо одне одному: «Ах ти гад!» Вуж теж гад, проте в Україні, принаймні на Волині, його не ображають. Річ не в симпатії, а в повір'ях. Деякі з них я чув від наукового співробітника Черемського природного заповідника Василя Коніщука. Живе Василь Васильович у селі Замостя Маневицького району. Ми бесідували на батьківському обійсті Коніщука, де стоїть чи не найстаріша в Україні дерев'яна хата. Господар твердить, що їй уже 400 літ.

— Колись у куточку хати на долівці завжди лежав скручений у калачик вуж, — розповідає Василь Коніщук. — Йому наливали в мисочку молока, стежили, щоб ніхто не ображав. Вважалося, що вуж приносить у хату добробут. Навіть казали: «Він такий багатий, що лиш вужа не має». Вужа у нас оберігають і зараз. Кажуть, як уб'єш вужа, то в хату прийдуть злидні, довго не йтиме дощ. Коли ж принесеш йому жертву (молоко), то зросте достаток і підвищиться статева сила чоловіків!

Волиняни вважають: 27 вересня (на Воздвиження) не можна ходити до лісу, бо цього дня виповзають усі гади, а того, хто трапиться їм, на рік обирають своїм царем і забирають до нори.

Звідкіля ж коріння цих, схожих на язичницькі, вірувань?

...Коли король Польщі хотів миритися з козаками, Хмельницький переказав йому таку байку. В одного чоловіка був хатній вуж. Багатство того чоловіка множилося. Але якось хазяйський син пив молоко, а вуж захотів і собі. Хлопець ударив вужа ложкою, а вуж укусив його. Малий заплакав, прибіг батько й відрубав вужеві хвоста. Згодом хлопець помер, а той чоловік зубожів. І почав кликати вужа до миру. А той каже: «Даремно, бо лиш я погляну на свій хвіст, образа вертається; і ти, лиш згадаєш, що втратив сина, сердишся. Тому краще ти живи сам, а я сам!»

Михайло Драгоманов вважав цей сюжет найближчим до староіндійського. Отже, його коріння сягає в глиб століть! Професор Волинського держуніверситету Віктор Давидюк гадає: культ вужа на Поліссі (як і до Індії) принесли індоєвропейські племена з понтійських степів якихось чотири тисячі років тому.

...Цього літа в Шацькому районі, на озері Пісочному, я бачив дивну картину. Десятки вужів виповзли на асфальтовані доріжки й грілися на сонечку. В розпал сезону людей там було багато. Але ніхто не чіпав вужів. Їх обережно переступали, незлостиво примовляючи: «Ах ви гади!»

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Фото Михайла ХИМИНА.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

Ⓟ Платні матеріали.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн., для підприємств і організацій — 6,00 грн. на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 3011190. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»